

chim Irgens for at bygge Bestervig-Kloster, som han ogsaa opførte nesten paa Facon som Charlottenborg Slot i Kjøbenhavn, han var fød 1637, døde her i Landet 1699.

B o g v a d (Johann). Denne Mand omtales meget i Kong Christian den 4des Antegnelser i hans Almanak 1621, som Directeur for det vidtløftige Arbeide, der foretoges ved Slotsbygningen paa

Friderichsborg Slot, uvist om han fra Kunstens eller Deconomiens Side har forestaaet samme.

B ø n d e l (Christian) Portraitmaler, fik 1798 den største Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, reiste derpaa udenlands, og blev efter hans Hjemkomst 1812 optagen som Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

C.

C a b o t t (Johan Herman) Maler, fød i Kjøbenhavn 1757, død 1814, vandt den mindre Guldmedaille 1781 ved Academiet for Kunsternes sammesteds. Han reiste derpaa til Italien, hvorfra han efter nogle Aar kom hjem igjen. Under hans Ophold i Rom opdagede han der et antique Monument, og udgav over samme et Skrift: *Stucchi figurati esistenti in un antico sepolchro fuori*

delle Mara di Roma, publicati da Giovanni Ermannu Cabott, pittore danese. In Roma presso Antonio Fulgoni 1795. Han blev Informator i Frieztgivning ved Academiet og Hofdecorateur.

C a i n b e r g (Erich) Bildhugger, Lærling af Serzell, har saaledes under denne Mester uddannet sit Talent, at han har faaet et Slags Navn i Kunsten.

Calau (Benjamin) Fader til den, som fornyede Bormaleriet i Berlin, levede i Fridrikstad i Holsteen mod Enden af det 17de Aarhundrede. Han malede gamle Hoveder temmelig vel. Paa Raadhuset i Fridrikstad ere tvende historiske Stykker af denne Mester, Figurerne i halv naturlig Størrelse, det ene forestiller et Bakkanaal, det andet Johannes Hals-huggelse.

Camradt (Johan, senior) Maler. Han fik 1805 den mindre Sølvmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn for Tegning.

Camradt (Friedrik Christian) Maler, fød 1762 i Kjøbenhavn, han har malet adskillige ret fortrinlige Blomsterstykker, hvoraf han 1810 fremstillede i Kunstacademiet i Kjøbenhavn et særdeles agtværdigt Stykke.

Canchy (Louis) vandt 1766 den mindre Guldmedaille i Bildhuggerkunsten, ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Caprara. En italiensk Bildhugger, som i Nederlandene skal have forfærdiget den danske Konges, Friderich den 1stes, Monument i Slesvig Domkirke.

Carlberg ( ). En svensk Bygmester, som er bekjendt af, at han i det 18 Aarhundrede fordærvede, saavel Façaden imod Slotsbakken, som og den indvendige Arkitektur af Storkirken eller St. Nicolai Kirke i Stockholm.

Carlebye (Jens) Hofbildhugger, fød i Aarhuus Stift i Jylland 1730. Han lærte Kunsten under Anførsel af Stanley den Ældre, Gardien og Biedewelt og har forfærdiget adskillige Buster og Urner af italiensk Marmor. Han levede og drev sin Kunst i Kjøbenhavn sidst i det 18de og i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede, han døde meget gammel.

Carlebye (Erasmus C.) fik 1783 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunst

sternes Academie i Kjøbenhavn.

Carstens (Nsmus Jacob) Maler. Han var fød 1754 i en Bye St. Jürgen kaldet, nær ved Slesvig, blev der sat i Lære for at ansøres til Vinhandelen, men ved i hans ledige Timer at beskue Malerierne i Domkirken i Slesvig, og paa Gottorp Slot, og især Jurian Ovens Arbejder sammedsteds, henrev denne Kunst ham saa aldeles, at naar de andre Drengene forlystede dem paa Spadsereture, gik han hen i Kirken eller Slottet, og der øvede sig i Tegning eller Malerie, som hans fornøieligste Tidsfordriv. Da hans Læreaar ved Vinhandelen var forbie, reiste han til Kjøbenhavn, for at studere ved Academiet der, hvor han ogsaa vandt 1780 den lille Sølvmedaille for Tegning efter den levende Model, men Carstens, der havde sit eget Hoved, geraadede i Strid med Academiets Foresatte, formødelst Uddelelsen af den anden

Prismedaille, som han formeente en Ufortjent var tildeelt, og en mere Fortjent af Partiskhed derved tilsidefat. Han forlod derpaa Kjøbenhavn 1783, og begav sig paa en Reise til Italien, men kom ei længer end til Mailand, derfra drog han tilbage til Berlin. Efter nogen Tid at have opholdt sig i denne Stad, foretog han atter en Reise til Italien paa Kongelig preussisk Bekostning, og med Titel som Professor. Han blev saa indtagen af Rom og dens Kunstfrembringelser, at han strax ved Ankomsten der, besluttede, ei at forlade samme igjen. Da han nu igjen paamindedes, at tage tilbage til Berlin, gav han Slip paa al preussisk Understøttelse, og forblev hvor han var, indtil han sammesteds afgik ved Døden 1798. I Compositionen var han stærk, i Tegning og den for Malere nødvendige Deel af Anatomie, sikker, han læste flittig i Virgil og Homer, samt Romernes og Græker:

nes Historier, og studerede deres Costumer, i Coloriten var han derimod svag. Han yndede især Michael Angelos Arbejder, som han bestræbte sig at efterligne. Det var ellers en sær Mand, som gif sin egen Bane. Hans udførlige Liv og Levnet læses i Leichen des Kunstlers Asmus Jacob Carstens, ein Beitrag zur Kunstgeschichte des achtzehnten Jahrhunderts, von Carl Ludvig Fernow. Leipzig 1806.

Carstens (Friedrich) en Broder til foregaaende, fød i Slesvig 1762. Han kom 1779 i Lære som Maler i hans Fødebye, men reiste 1781 til Kjøbenhavn, hvor han gif paa Maleracademiet nogen Tid, og reiste derpaa 1783 med sin Broder til Italien. I Zürich øvede han sig i at pouffere hele Figurer og Grupper i Bors, en Kunst som han havde begyndt at lære i Kjøbenhavn. Han levede et Par Aar i Stettin, drog i Aaret 1790 til sin Broder i Berlin, som der

var bleven Professor ved Maleracademiet, og forblev senere i denne Stad, hvor han lagde sig efter Kobberstikkunsten. Man har adskillige Portraiter og Almanak Gjenstænder af ham. Han døde 1798 i Berlin samme Aar som hans Broder i Rom.

Caspersen (

) en Bager i Randers af Profession, har malet adskillige historiske Stykker med en pikant Belysning, og god Farvegivning, men de mangle meget i Tegning og Perspektiv.

Cattaneo (Danese). En berømt Bildhugger fra Carrara, Lærling af Sansovino. Fornavnet Danese er paafaldende og giver Formodning, at han lettelig kunde være af dansk Blod, og ved et Tilfælde være omplantet paa italiensk Grund, saaledes have Malere fra andre Lande faaet Navne af Hollando, Flamingo.

Cavailer (

). En fransk Kunstner, som levede i Sverrig,

og er der berømt for meget vel tegnede Ansigter, som toges til Model i adskillige Medailler.

C e d e r h o l m (Arel Fr.) fremstillede i Academiens for de frie Kunsters Exposition i Stockholm, Aar 1811, adskillige Udsigter af Landskaber og Ruiner, malede efter Naturen i Gouache.

C h a m b e r s (William) Maler. Han var fød i Sverrig, men af engelske Forældre, ligesom han og har tilbragt den største Deel af sit Liv i England. I hans 18de Aar gik han som Supercargo paa et Skib, tilhørende det svenske ostindiske Handelselskab, til China. Denne Reise bestemte hans Skjæbne. Han havde i China Leilighed til nøiere at undersøge Chinesernes Arkitektur og Havekunst, og forstod siden at drage saa store Fordele deraf, at han derpaa grundede hans hele Skribent- og Kunstner-Berømmelse. Da han fra denne Reise var kommen til London, fulgte

han aldeles hans Tilbøielighed til Bygningskunsten, og var saa lykkelig, at anbefale sig til Lord Bute ved nogle nette Tegninger, der forskaffede ham en Tegnemesters Plads hos den nuværende Konge, da Prinds af Wales. Hans første Arbeide af Bigtighed var Lord Besboroughs Villa i Rochampton, hvorpaa han udgav sine Tegninger i den chinesiske Arkitektur, og i det paafølgende Aar hans Hovedværk over den civile Bygningskunst. Hans Kongelige Tegneskolar kom nu paa Thronen, og overdrog ham det hele nye Haves anlæg i Rev. Her fandt Chambers Leilighed nok, at tilfredsstille hans Liebhaberie for den chinesiske Styl, og gjorde hans her virkelig med uhyre Omkostninger, udførte Orientalismer bekjendt i et prægtigt Værk, til Bedrøvelse for alle Yndere af den rene Smag. De største Kobberstikkere forenede sig at udarbeide de ved dette Værk befindlige Plader, for at

erhverve sig Kongens Yndest. Chambers gav de arkitektoniske Tegninger og Prospecterne bleve stukne af Kirby, Th. Sandby, Woollet, Grignon og Hooker. Bærket blev igjen oplagt 1769 og de forrige Arbeider blev tillige indlemmede deri. Chambers undskyldte sig allerede i Fortalen til den første Udgave vidtløftigen derom, at han i Anlæggene i Kew havde fulgt den chinefiske Smag, da Natusren havde behandlet Egnene om Kew aldeles stedmoderlig, og ikke var skicket til bedre Anlæg. Det regnede imidlertid ned fra alle Sider med Spotteglofer over den Kongelige Bygmesters Pagodesmag, og dette bevægede ham til, at udgive 1773 en egen Afhandling over den orientalske Havekunst, som allerede det følgende Aar blev oplagt, ledsaget af en besynderlig Tilfætning. Mason havde just da nyelig udgivet sit skønne Digt om de engelske Haver, og man troede i Chambers nye Bærk, at finde flere Henpeg-

ninger derpaa, og det saa meget mere, som Kongen paa den Tid var findet at give Haverne ved Richmond en nye Dannelselse, og man tilskrev Chambers den urene Hensigt, at han ved hans, just paa den Tid for Lyset komne orientalske Havekunst, havde villet indgive Kongen en Affmag mod det ægte engelske Landsbye: Havevæsen. Det være nu som det vil, Mason selv blev saa opbragt, at han i Trykken lod udgaae en Burleske mod ham, som endnu regnes til de vittigste Producter, England besidder i dette Fag. Kongen lod sig ei føre i Bilderede, ved denne Pennekrig imod hans Yndling, men paadrog ham meget mere 1775 Færdiggjørelsen af Sommersethouse, som vil bringe til Efterverdenen Chambers Berømmelse eller Daddel, thi Stemmerne ere meget deelte. Han nød Kongens Fortroelighed til hans Død, hvis Controlleur i Bygningsvæsenet han var. Han var tillige Bygmester i

det Kongelige Academie, og Medlem af de berømteste Bygningsacademier i Europa. For de Tydske er han meest bekjendt ved hans Skrift over de orientalske Haver, og af Historien af denne Deel af Havkunsten, har denne flittige Mand unægteligen Fortjeneste. Han underholdt med de Europæer, som opholdt sig i Orienten, en bestandig Brevvexling i denne Henseende. Man har fra ham en Beskrivelse over de mærkværdige Pagoder ved Navalipuram, han havde ogsaa Deel i de af Jones fra 1785 udgivne asiatiske Misceller. Man har bestandig givet ham Skyld for, at han selv har opfunden de sælsomme Ideer af chinesiske Bygningskunst, eller i det mindste fordreiet den paa hans Maade, men paa de Tegninger, som Pater Attiret har givet af de keiserlige Haver ved Peking, og paa de endnu nyere af William Alexander, forekomme samme Slags forunderlige Bygning:

ger, saa at man gjerne kan frietage Chambers for denne Mistanke. Foruden de allerede omtalte Bygninger, det Nationen tilhørende Sommersetpalai o. s. v., har Chambers Deel i Blackfriars Broen, og i Forbindelse med Bygmesteren Adams har han opført det af Rejsende saa lidet bekjendte Adelphi-Buildings. Han døde 1796 og blev med megen Pragt begravet i Portvinkelen i Westminster Abbedie. (Giorillo).

Chavau. En Maler, som 1699 malede Loftet i den store Rigssal paa Drottningholms Slot.

Chaveau ( ). En fransk Bildhugger, som under Kong Carl den XItes Regjering blev indforskreven til Sverrig, for at decorere det nyebyggede Slot. De tvende Løver af Bronze, som nu staae udenfor Slottets nordre Side, ere modellerede af ham, og udførte i Antikens Smag. Han var en Kunstner af megen Fortjeneste.

Christie (Berners Hø: sevinkel) Cancellieraad og for: hen Lauosmand i Bergen i Norge. Han er fød i samme Kongerige 1746. Paa uden: landske Reiser dannede han sit medfødte Anlæg og Smag, og erhvervede sig især sjeldne Kundskaber i Bygningskun: sten. Ved hændige norske Bønderkarles Hjelp, som han selv havde underviist, har han paa sin Gaard Høp, i Nærheden af Bergen, opbyg: get foruden sit eget Baa: ningshuus, en Kirke der rummer 800 Mennesker, de: coreret baade ind: og udven: dig med Figurer, alt af pa: pier maché, hvorom maa efterlæses Cornelius Jongs Reise til Cap, Island, og Norge i Aarene 1791 og 1797, oversatte af det hol: landske, og udkomne paa Tydsk 1803, Pag. 297. Denne Papirkirke og Baaning har tildraget sig Reisesendes store Forundring. Figurerne i Kirken ere modellerede baade af hans Kone og ham selv. God Smag og ædel Sim:

pelhed udmærker denne Mands Arbeider. Han har ogsaa opdaget et Marmor: brud i Nærheden af Bergen, der er af Godhed med det ita: lienske Marmor.

Cibber (Caj Gabriel) Bygmester og Bildhugger. Han blev fød i Flensborg 1630, død i London 1700. Formedelt de Talenter han tidligen viiste for de tegnende Kunster, blev han paa Kongen af Danmarks (Friderik den 3dies) Be: kostning, sendt til Ita: lien, for at studere i Rom. Derfra kom han til England, og arbeidede han der for John Stone, ikke længe før Restaurationen. Af hvil: ken Marsag han ei betalte Fæ: drenelandet sin Gjeld, der havde anvendt Bekostninger paa hans Dannelse, og vendte tilbage til samme, er ei bekjendt, formodentlig har Lambert von Hawen lagt ham Hindringer i Veien. Til hans bedste Arbeider i Eng: land regner man Billedstøt: terne Melankolie og Gal:

flab over Indgangen til Bedlam, som alle Reisende rose meget; ligeledes de tvende Basreliefs paa Monumentet, en Springbrønd i Sohosvarre og en skøn Bæse i Ham-loncourt. Han forfærdigede de fleste Statuer af Kongerne ved den Kongelige Bank, og Kong Carls og Sir Thomas Greshams paa den nærværende liggende Plads. For Hertugen af Devonshire gjorde han tvende prægtige Sphinxer og en Neptun, som findes i Chaswort, han var ogsaa Arkitekt, og byggede han den danske lutherske Kirke i London fra 1692 til 1696, her ligger han begravet, men der er intet Monument opsat over ham. Paa et Gravminde han selv har sat over hans afdøde Kone 1697, kalder han sig: olim Frederici III, Regis Daniæ et Norvegiæ, postea Caroli II, et nunc demum Guilielmi III, Regum Magni Britanniaë Statuarius. Hans Portrait findes stukket i Kobber i George Virtués

Anecdotes of Painting in England, digested and published by Horace Walpole. Vol. 3, pag. 80. Han efterlod flere Børn, hvorimellem en Søn, der var berømt som Hofpoet, Poëta laureat. Colley Cibber, der ogsaa paa Skuepladsen var agtet som en stor Skuespiller.

Clæson (Nris). En Bildhugger fra Harlem, som 1629 opførte et anseeligt Gravmonument af sort Marmor og Alabast, over Feltsherren Gustav Banner i Upsala Kirkes Gravchor.

Claus Billedsnider i Kolding, levede og arbejdede der 1608, som sees af Kong Christian den 4des Almanaks Antegnelser for dette Aar.

Clausen (Henrich) Maler, fød i Hertugdømmet Holsteen, opholdt sig i Kjøbenhavn, malede gode Landskaber, men døde samme sted 1805 i hans bedste Ungdom.

Clemens (Johan Friderich) Professor i Kobber-

stikkerkunsten, Ridder af Dannebrogen, og Medlem af Kunsternes Academie. Han er født i Kjøbenhavn 1748, han studerede ved Akademiet, og var først bestemt til Maler, men valgte Kobberstikkunsten af Forkjærlighed for denne, hvori han ogsaa gjorde store Fremskridt, og blev en med de største Kobberstikkere. Han fik ved Akademiet 1765 dets store Sølvmedaille, og reiste derpaa udenlands, og var hos den berømte Wille i Paris. Han reiste derpaa til London og stak der Montgomerys Død efter Trumbul, og senere til Berlin, hvor han ligeledes stak en af Kong Friderich den 2dens Revuer efter Cunningham. Han har leveret mange skønne Portraiter og historiske Blade.

Clemens (Marie Jeanne, født Crevoisier) Kobberstikkerinde og Pastelmalerinde, født i Paris 1765, og blev der gift med fornævnte Professor Clemens. Hun malede smukke og nette Portraiter i Pastel, har ogsaa

stukket adskillige Skuespillere i Kobber, som sees i Swarcks Lommebog for Skuespillere, foruden flere Blade. Hun døde 1781 i Berlin, hvorhen hun fulgte hendes Mand paa hans Reise.

Clement (Jaques) vandt 1773 den mindre Sølvmedaille for Modelling i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Cleo (Hans) var 1754 den første Tegnemester ved det nye oprettede Academie for Kunsterne i Kjøbenhavn.

Clerk (Ludvig August le) Bildhugger og Professor ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn fra 1751 til 1777. Han var den berømte Sebastian le Clerks anden Søn og en Lærling af Coxrevox. Han maae have opnaaet en meget høi Alder, da han endnu i sit 77 Aar udarbejdede for Kongen en perspectivisk Udsigt af Fridrikspladsen i Kjøbenhavn, som 1768 er stukket i Kobber af J. M. Preisler.

Cleyn (Franz) Maler,

fød i Moskø, reiste til Rom, hvor han opholdt sig 4 Aar og gjorde imidlertid der Bekjendtskab med de største Mestere. Han traadte derpaa i Kongen af Danmarks Tjeneste, formodentlig for at give Cartons og Dessseins til Tapetvæverierne. Eleyngik derefter til England, hvor hans Navn forhen var ved tvende reisende Britter, Henry Bolton og Sir Robert Anstruther, bekjendt, disse Englændere vare blevne opmærksomme paa nogle Grotestker af ham, som han forskod at behandle med Aand og Færdighed, og som fandt saa meget Bifald, at disse anbefalede ham til Prinz Carl, som da opholdt sig i Spanien. Kong Jacob optog ham med Udmærkelse, efterat han forhen havde fuldendt nogle i Danmark begyndte Arbeider, og faaet Tilladelse af Kong Christian den 4de til at tage til England. Eleyngik der hos Kongen og Publicum i stor Anseelse og arbeidede ei alene

ved Tapetfabriken i Mortlak, men og i nogle af Residensens Pallaier.

Cogel ( ) vandt 1764 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Coiffre (Benedict) Historiemaler, fød i Frankrig. Han opholdt sig og arbeidede i Kjøbenhavn fra 1709 til 1717. Han har malet Platzfunds paa Fridriksberg Slot, og i en af disse forestilt Kong Fridrik den 4des første Frierie til Dronning Anne Sophie. Hans Pensel var let, og i Førstningen maae hans Farver have været pikante, men hans Malerier have ei vel vedligeholdt sig, og han har for det øvrige ei hævet sig synderlig høit over Tapetmaleriet.

Colding (Johannes) fik 1798 den mindre Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Coning (Salomon) Maler, fød i Amsterdam

1609. Om ham siger Descamp i hans Vie des peintres flamands: il fit plusieurs grands Tableaux pour le Roi de Danemark. Formodentlig har disse været paa Kjøbenhavns gamle Slot, da der ei findes noget af ham paa de nuværende Kongelige Slotte.

Conradsen (Johannes) fød 17**, Medailleur, Lærling af Gianelli, er ansat som Stempelskjærer ved Mønten i Kjøbenhavn.

Cooper (Alexander) Miniaturmaler. Han var meget bekjendt og berømt i England, som og i Amsterdams. Han gif derpaa til Sverrig, hvor han traadte i Dronning Christines Tjeneste og var ved hendes Hof, fra den Tid har man intet videre hørt om ham, siger Sandrart.

Corneliusen (Cornelius von Harlem) Maler, fød 1562, Lærling af Peter Aertsens, Peter Vorbus og Egidius Coignet. I den Kongelige danske store Malerisamling er et stort Stykke

af ham, Giganternes Fald, men om han nogenstinde har været i Danmark, som hans efterfølgende Broder, er ei klare Beviser for.

Corneliusen (Giert von Harlem) Kongelig dansk Portraitmaler, opholdt sig i Danmark, og døde der kort før 1603. Ved Brev af 6te Jan. 1593 tillægger Kongen ham noget aarligen i Fetaille, foruden de 30 Daler, han forhen aarlig oppebar til Husleie. Han har i Danmark fra 1583 til 1591 malet adskillige adelige Personer, Preben Wilde til Ravnholdt 1586, Absalon Gise til Loktoed, Falk Gise til Skiersøe 1591, Eiler Grubbe til Lystrup, Kirstine Lykke til Esfiær 1591, Karen Krabbe.

Corte (Antonius de). Maler og Tapetserer, blev af Kongen i Danmark, Christian den 3die, forskreven fra Italien og sat i Arbeide, formodentlig med at male Desseins til Tapeter.

Corvinus (Johan August) Kobberstikker fra Leipz

zig. Han har udgivet Pros-
specter af Danmark efter C.
Marselius Tegninger, paa
syv store Blade 1728, men
man har ei nogen Visshed om
at han har været i Danmark.
Han døde 1738.

Eosander (Johan
Friderich) Arkitekt. Han
kaldes ogsaa Friherre af Gøe-
the, var fød i Sverrig, men
kom under Friderich den 1ste
til Berlin, og opbyggede der
største Delen af Lystslottet
Charlottenburg. Efter denne
Konges Død kom han tilbage
til Sverrig, og tjente under
Kong Carl den Tolvte som
Jugenieur, blev ved Strals-
und gjort til Fange, men
bekom snart derpaa sin Fri-
hed. Han reiste derefter til
Frankfurt am Mayn, og be-
kom formedelst Ægteskab den
kostbare Morianske Boghand-
ling, men som under hans
Bestyrelse kom i Forfald.

Han kom tilsidst i Kongelig
polst Tjeneste og døde i Dres-
den 1729.

Cramer (Peter) Mal-
ler, fød 1726, død 1782.
Fød med store Talenter for
Malerkunsten, dannede han
sig selv, uden nogenfinde at
have været ude af sit Fædres-
neland, Danmark. Hans
smaa Cabinetstykker ere i Ze-
niers og Ostades Smag, og
i en frie og original Maneer.
Han var til sin Død Thea-
termaler ved det Kongelige
danske Theater i Kjøbenhavn,
hvor man endnu har nogle
frapante Decorationer af ham.

Croix (J. la) Maler,
formodentlig enten fød i
Frankrig eller her i Landet af
franske Forældre, har i Dan-
mark malet adskillige Por-
traiter.

Cronsted (
) var en særdeles be-
rømt Arkitekt i Sverrig.

D.

D (S. A.). En Mal-
ler eller Bildhugger, som

1493 har forfærdiget Alters-
tavlen i Ølstrup Kirke ved